

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ
про наявність фактів академічного плагіату
в дисертації Кузнєцова О. О.

Керуючись пп. 2–7 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 24 жовтня 2023 р. (протокол № 16 (45); зі змінами: протокол № 21 (50) від 26.12.2023, протокол № 10 (60) від 14.05.2024 та протокол № 18 (68) від 22.10.2024), повідомляю про факти академічного плагіату в дисертації О. О. Кузнєцова:

Кузнєцов Олексій Олександрович. Організаційні форми внутрішньогосподарських фінансів міжгалузевих кластерів регіону. – Дис. ... кандидата економічних наук (спец.. 08.00.05 – Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка). – Луганськ, 2011.

Дисертація була виконана в Луганському національному аграрному університеті та захищена 23 листопада 2011 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 11.128.02 у Донецькому державному університеті управління.

Науковий керівник – **Гончаров Валентин Миколайович**, доктор економічних наук, професор, зав. кафедри економіки підприємства та управління трудовими ресурсами Луганського національного аграрного університету.

Офіційні опоненти:

- **Маркіна Ірина Анатоліївна**, доктор економічних наук, професор, зав. кафедри менеджменту організацій та зовнішньоекономічної діяльності Полтавського університету економіки і торгівлі;
- **Розмислов Олександр Миколайович**, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.128.02 – кандидат економічних наук **Сапельнікова Надія Леонідівна**.

Дисертація та автореферат О. О. Кузнєцова розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0412U001079>.

Слід зазначити, що нумерація сторінок у Змісті не відповідає номерам сторінок у тексті дисертації, тому в Порівняльній таблиці (Додаток 1) наведені номери сторінок за файлом pdf.

Окремо зверну увагу на те, що в дисертації Кузнєцова відсутній знак переносу слів, тому деякі слова виявилися розірваними між рядками (у доданій Порівняльній таблиці вони саме так і представлені).

За темою дисертації Кузнєцов опублікував 24 праці (фрагмент колективної монографії в 2007 р., 16 статей і 7 тез конференцій у 2001–2010 рр.).

За даними Вікіпедії (https://uk.wikipedia.org/wiki/Кузнєцов_Олексій_Олександрович), О. О. Кузнєцов є народним депутатом України XIX скликання від партії «Слуга народу»,

Національне агентство із забезпечення
якості вищої освіти

№44-25-АД від 31.10.2025

членом Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій.

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результат власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- 2. Види академічного плагіату <...> Академічним плагіатом є:
 - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

У дисертації О. О. Кузнецова виявлені факти порушення академічної доброчесності, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»).

Установлено, що дисертація О. О. Кузнецова містить текстові збіги (плагіат) з такими джерелами:

- 1) **Коренев Э. Н., Кривуля П. В. Финансовая и административная культуры предприятия как отражение контрактационных и иерархических институтов общества** // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, 2008, № 4 (122), с. 100–107.
(https://dahluniversitymanagementinstitute.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/12/vestnik_122_2008_4.pdf).
- 2) **Биганова М. А. Рыночные детерминанты функционирования корпоративной субъектности.** – Дисс. ... канд. экономических наук. – Владикавказ, 2004. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).
- 3) **Конотопов М. В., Сметанин С. И. История экономики.** – М.: Академический проект, 2000. – 368 с. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).
- 4) **Акулов В. Б. Финансовый менеджмент.** – 4-е изд. – М.: Флинта: МПСИ, 2010. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).
- 5) **Бланк И. А. Основы финансового менеджмента.** Том 1. – К.: Ника-Центр, 1999. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).
- 6) **Финансы: Учебник для вузов / Под ред. Г. Б. Поляка.** – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).
- 7) **Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія.** – К.: Центр учбової літератури, 2010. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).
- 8) **Аронов А. М., Тютиков Ю. П. Стратегическое управление корпорациями: Текст лекций.** – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2008. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).
- 9) **Владимирова И. Г. Организационные формы интеграции компаний** // Менеджмент в России и за рубежом, 1999, №6, с. 113–130. (Ця стаття розміщена на російському сайті проекту «Корпоративный менеджмент» за адресою <https://www.cfin.ru/press/management/1999-6/13.shtml>; вебархівна копія статті тут:

<https://web.archive.org/web/20001207034800/https://www.cfin.ru/press/management/1999-6/13.shtml>; бібліографічні відомості про статтю є на сайті репозиторію Російського університету дружби народів на вебархівній сторінці тут: <https://web.archive.org/web/20250211110251/https://repository.rudn.ru/ru/records/article/record/113370>, а також на сторінці авторки в Гугл-академії: https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=X6CqGCsAAAJ&citation_for_view=X6CqGCsAAAAJ:Y0pCki6q_DkC).

- 10) **Шлыков О. В. Стратегические альянсы как одна из новых форм мировой конкуренции** // Пространство экономики, 2007, т. 5, №4-2, с. 299–302 (<https://cyberleninka.ru/article/n/strategicheskie-alyansy-kak-odna-iz-novyh-form-mirovoy-konkurentsii>; читати статтю на сайті можна тут: <https://cyberleninka.ru/article/n/strategicheskie-alyansy-kak-odna-iz-novyh-form-mirovoy-konkurentsii/viewer>; завантажити статтю можна звідси: <https://cyberleninka.ru/article/n/strategicheskie-alyansy-kak-odna-iz-novyh-form-mirovoy-konkurentsii/pdf>).
- 11) **Ноздрева Р. Б. Стратегические альянсы в международном бизнесе** // Менеджмент в России и за рубежом, 2002, №6. (Ця стаття доступна через VPN на сайті журналу <https://www.mevriz.ru/articles/2002/6/1011.html>, а також є у вебархіві тут: <https://web.archive.org/web/20080617225643/https://www.mevriz.ru/articles/2002/6/1011.html>).
- 12) **Скопин А. О., Балышева И. В. Франчайзинг, как альтернатива самостоятельному независимому бизнесу** // Управление экономическими системами: электронный научный журнал, 2006, №8, с. 2–6. (<https://cyberleninka.ru/article/n/franchayzing-kak-alternativa-samostoyatelnomu-nezavisimomu-biznesu>; читати статтю на сайті тут: <https://cyberleninka.ru/article/n/franchayzing-kak-alternativa-samostoyatelnomu-nezavisimomu-biznesu/viewer>; завантажити статтю можна звідси: <https://cyberleninka.ru/article/n/franchayzing-kak-alternativa-samostoyatelnomu-nezavisimomu-biznesu/pdf>). До скарги додається pdf-файл статті у машиночитаному форматі.
- 13) **Головнев Д. С. Особенности формирования контрактной сети: теоретический анализ** // Вестник Санкт-Петербургского университета. Экономика, 2006, №4, с. 123–126. (<https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-formirovaniya-kontraktnoy-seti-teoreticheskij-analiz>; читати статтю тут: <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-formirovaniya-kontraktnoy-seti-teoreticheskij-analiz/viewer>; завантажити статтю можна звідси: <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-formirovaniya-kontraktnoy-seti-teoreticheskij-analiz/pdf>).
- 14) **Чухланцев Д. О. Моделирование финансовых потоков в вертикально интегрированной компании и рационализация ее взаиморасчетов с контрагентами.** – Дисс. ... канд. экон. наук. – Москва, 2002. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).

Джерело №1 – стаття Коренєва й Кривулі – є в «Списку використаних джерел» до дисертації Кузнєцова під №94 і згадується лише один раз на с. 26 дисертації. У Порівняльній таблиці (Додаток 1) наведені приклади збігів дисертації Кузнєцова з цією статтею без належних покликань.

Джерело №5 – книга Бланка – є в «Списку використаних джерел» до дисертації Кузнєцова під №21 (хоча тут указаний рік видання 2000, а не 1999), але ніде в тексті дисертації вона не згадується.

Зазначені джерела №№2–4 та 6–13 відсутні в «Списку використаних джерел» до дисертації Кузнєцова.

Джерело №14 – дисертація Чухланцева – відсутня в «Списку використаних джерел» до дисертації Кузнєцова, однак у цьому списку є статті Чухланцева – джерела №№167–171.

Ці праці Чухланцева згадуються на с. 195 дисертації Кузнєцова, після чого переписується багато абзаців з невідомо якої праці Чуханцева (вона не вказана). У Порівняльній таблиці (Додаток 1) наведені фрагменти дисертації Кузнєцова, що мають збіги з дисертацією Чуханцева. Виявлено, що Кузнєцов переписав чужий текст, видаливши з нього згадування російського ОАО «Газпром», у переписаних таблицях не вистачає знаків сум, у переписаних формулах відсутні знаки рівняння та знак « $\neq$ », чужий текст часто переписувався без урахування верхніх та нижніх індексів.

Установлено, що О. Кузнєцов переписав фрагменти російської книги Аронова та Тютікова з помилками перекладу: «Дивіденди уявляють собою» замість «являють» (с. 135), «навпроти» замість потрібного «навпаки» (сс. 135 і 136). Крім того, до цього переписаного тексту він додав фальшиве джерело №185 (Porter M. E. Location, Competition, and Economic Development: Local clusters in a global economy // Economic Development Quarterly, Feb 2000, Vol. 14, Issue 1, pp. 15–34, див. https://economie.ens.psl.eu/IMG/pdf/porter_2000_location_competition_and_economic_development.pdf), у якому відсутній відповідний текст (ця стаття додається до скарги під номером 4).

Також до чужого переписаного російського тексту Кузнєцов додав фальшиве покликання №135 (с. 42 дисертації), фальшиве покликання №136 на українське законодавство (с. 137–138 дисертації), про що вказано у відповідних примітках у Порівняльній таблиці.

Основний текст дисертації викладений на сс. 11–207 (197 сторінок).

Академічний плагіат виявлений на сс. 25–27, 36–37, 41–43, 46–47, 95–98, 135–140, 146–151, 186–189, 195–200, – усього **на 36 сторінках**, що становить **18%**.

Додатково зазначу, що на сс. 99–101 дисертації виявлені збіги з підручником «Економіка підприємства» за редакцією професорів **П. Г. Перерви** та **М. І. Погорєлова** (Харків: НТУ «ХПІ», 2005), але в електронній копії даного джерела, яке в мене є, відсутня остання сторінка з датою підпису до друку, через що ця книга до скарги не додається. З урахуванням цих збігів обсяг плагіату складатиме 42 сторінки (20%).

Плагіатній дисертації О. Кузнєцова присвячена публікація на сайті «Плагіат і фальсифікації в наукових працях» під назвою «Як народний депутат України Олексій Кузнєцов «перекладав» службовців на нове місце роботи» за адресою: https://false-science.ucoz.ua/news/narodnij_deputat_ukrajini_oleksij_kuznecov/2025-10-02-198.

Наявні збіги текстів без зазначення покликань **порушують вимоги**, встановлені **статтею 42 Закону України «Про освіту»** щодо академічної доброчесності, а також порушують дійсні на момент захисту **вимоги «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника»**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 423 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2007-п/ed20070307#Text>):

«11. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку. ...»

«16. <...> У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторів якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело є підставою для порушення клопотання про позбавлення його наукового ступеня.»

На підставі викладеного **звертаюся до НАЗЯВО з проханням:**

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Олексія Олександровича Кузнєцова на здобуття ступеня кандидата наук, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення в дисертації О. О. Кузнєцова фактів порушення академічної доброчесності.
2. У випадку підтвердження фактів порушень О. О. Кузнєцовим академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня кандидата наук.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Кузнєцова О. О. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.
2. Електронна копія дисертації Кузнєцова О. О., поданої на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, у форматі pdf.
3. Електронні копії зазначених у скарзі джерел неправомірного використання в форматі pdf.
4. Фальшиве джерело №185, на яке посилається О. Кузнєцов на сс. 136 і 137 своєї дисертації, яке не містить зазначеного ним тексту: Porter M. E. Location, Competition, and Economic Development: Local clusters in a global economy // Economic Development Quarterly, Feb 2000, Vol. 14, Issue 1, pp. 15–34

31.10.2025 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук, ст. наук. співр.